

Рецензія

рецензента, кандидата філологічних наук, доцента
завідувачки кафедри теорії та практики перекладу Одеського
національного університету імені І.І. Мечникова

на дисертацію Репушевської І.І. на тему: «Вербальні засоби об'єктивації привабливості асертивної героїні в канонічному англomовному жіночому романі (на матеріала романів Дж. Остін «Гордість та упередження» та Х. Філдінг «Щоденник Бріджет Джонс». подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 – Філологія

Рецензована робота присвячена вивченню вербальних аспектів привабливості вигаданої жіночої особистості у квазівимірі художнього тексту на прикладі порівняння мовленнєвих партій головних героїнь британських романів Дж. Остін «Гордість та упередження» та Х. Філдінг «Щоденник Бріджет Джонс». Урахувавши реалії сучасного суспільства і зростаючої ролі в ньому жінки, таке звернення до жіночої літератури вважається мені достатньо мотивованим і своєчасним.

Попри велику кількість теоретичних робіт, присвячених зазначеному літературному напрямку (Л.Фидлера, А. П. Мартинюк, Г. Пола, Р. Вайнера, Д. Міллера, Д. Ремптона Е. Сепіра, та інших), більшість спостережень дослідників стосовно концептуалізації персонажів було зроблено в аспекті літературознавства, а не лінгвально-дискурсного аналізу.

Таким чином, запропонований у рецензованому дослідженні комплексний, багатовекторний підхід до текстового втілення вигаданої особистості певного типу здається вельми **актуальним** відгуком на потреби сучасного мовознавства. Авторка ставить собі за **мету** встановлення закономірностей у вербальній організації персонажного мовлення головних героїнь жіночих романів, а також виявлення еволюційних тенденцій відображення мовленнєвої поведінки у жіночому романі в аспекті забезпечення особистісної привабливості головної героїні для читача.

Природа сучасного гуманітарного знання передбачає особливу **методологію** вивчення предмету дослідження. Холістичний аналіз практичного матеріалу із залученням новітніх наукових підходів (серед яких зазначимо проведення асоціативного психолінгвістичного експерименту) , а також ретельна обробка достатньої кількості фактичного матеріалу уможливили проникнення в суть обраної теми і забезпечили валідність результатів наукової розвідки.

У фокусі наукового інтересу дослідниці є інтерпретація феномену привабливості та його об'єктивація у мовленнєвих зразках Елізабет і Бріджет. З'ясовано основні типи діалогів, що ведуть головні героїні з іншими персонажами розглянутих художніх творів, а також виявлена питома вага вживання ними певних синтаксичних структур мовлення. Зроблено висновок, що, незважаючи на віддаленість у часі, обидві героїні проаналізованих романів Х. Філінг та Дж. Остін належать до асертивного типу та віддають перевагу однаковим комунікативним типам діалогу, відрізняючись, головним чином, у письмовому спілкуванні.

Принципово важливим критерієм новизни даної роботи є розкриття взаємозв'язку глибинних зв'язків синтаксичних особливостей мовленнєвих партій героїнь з їхніми індивідуальними психологічними характеристиками. *Теоретичне значення* роботи полягає у тому, що результати та підсумки дослідження є певним внеском у літературознавство, текстологію і функціонально-парадигматичний синтаксис в аспекті вербальної ідентифікації типів головних героїнь жіночого роману.

У роботі шляхом психолінгвістичного експерименту проводиться верифікація гіпотези щодо сприймання певного психоментального образу реальної або віртуальної особистості здійснюється на рівні її об'єктивації у типових моделях вербальної й невербальної поведінки.

Загальні **висновки**, зроблені І.І.Репушевською, прозорі і мотивовані, ключовим з них, на наш погляд, є наступне ствердження: внаслідок взаємодії когнітивної бази читача і вербальним особливостям персонажного мовлення

асертивна героїня жіночого роману постає соціально та культурно зумовленою ментально-лінгвальною моделлю, яка підсвідомо викликає симпатію.

Дисертаційна робота І.І. Репушевської вражає всебічним розглядом предмета дослідження, що переконливо проілюстровано прикладами (розділ 3). Зроблені в роботі спостереження дають можливість використання окремих положень при викладанні психолінгвістики, (англійська національна ідентичність) теоретичної граматики (синтаксис), спецкурсів, зокрема з проблем гендерної наратології, а також питань, пов'язаних з концептуалізацією читацько-авторських уявлень про розуміння людини певного часу і простору. Отже правомірно говорити про **практичну значущість** дисертації . Окремо хочу зазначити великий обсяг публікацій дисертантки (16 публікацій за профілем роботи, серед яких є стаття у науково-метричній базі SCOPUS)

Віддаючи належне теоретичній і практичній цінності роботи, хотілося б звернути увагу на деякі моменти, які потребують пояснення.

- Цілком слушно запропонувавши аналіз двох діалогових зон, що належать Елізабет і Бріджет, чому авторка залишає поза межами свого аналізу розгляд еволюційних змін в діалогах головного чоловічого персонажу Дарсі?
- Хотілося б також почути. як співвідносяться між собою класичний жіночий роман і чікліт?

В цілому, вважаю, що подана до захисту робота Репушевської І.І. на тему: «Вербальні засоби об'єктивації привабливості асертивної героїні в канонічному англійському жіночому романі (на матеріалі романів Дж. Остін «Гордість та упередження» та Х. Філдінг «Щоденник Бріджет Джонс» - завершене, оригінальне , самостійне дисертаційне дослідження, яке за своєю проблематикою, актуальністю, теоретичною та практичною значимістю, обґрунтованістю наукових положень, висновків і повнотою викладу в опублікованих працях, відповідає профілю спеціалізованої вченої ради,

напрямку наукового дослідження освітньо-наукової програми ОНУ імені І.І. Мечникова зі спеціальності 035 Філологія, яке відповідає вимогам пунктів 6, 7, 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 (зі змінами, внесеними згідно з Постановою Кабінету Міністрів України №431 від 21.03.22р.), а її авторка, Репушевська Ірина Ігорівна, заслуговує на присудження їй наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 035 – Філологія.

Кандидат філологічних наук, доцент,
завідувачка кафедри теорії та практики
перекладу Одеського національного
університету імені І.І. Мечникова

Ірина Раєвська

Підпис громад.	<i>Ірина Раєвської</i>
посада	<i>з ав. на ф. едрн</i>
ЗАВІРЯЮ:	
Проректор ОНУ імені І. І. Мечникова	
<i>Запорожченко О. В.</i>	

